

NOTAT

**Miljø- og
Ligestillingsministeriet**
Departementet

Sikker kemi
J.nr. 2023-380
Ref. LOS

Orientering om indgåelse af aftale om et nyt globalt videnskabspolitisk panel for sikker håndtering af kemikalier, affald og forebyggelse af forurening

Den 20. juni 2025 blev der indgået en global aftale om et nyt globalt videnskabspolitisk panel for sikker håndtering af kemikalier, affald og forebyggelse af forurening. Panelet skal sammen med klima- og biodiversitetspanelerne dække de tre planetære kriser – klimaændringer, tab af biodiversitet og forurening.

Det nye panel fik navnet "Intergovernmental Science-Policy Panel on Chemicals, Waste and Pollution" (ISP-CWP).

Aftalen om at nedsætte det nye panel blev udmøntet i tre beslutninger:

- En beslutning, der beskriver panelets anvendelsesområde, funktioner, opbygning og organisering og finansielle ordning.
- En beslutning med anbefalinger til, hvad der skal behandles på det nye panels første plenarmøde, herunder procedureregler, arbejdsprogram, panelets leverancer, og hvorledes man undgår interessekonflikter ved udarbejdelse af leverancer.
- En beslutning om perioden frem til første plenarmøde, herunder finansiering og sekretariat.

Den endelige aftale indeholder tekst i firkantede parenteser. Dette var nødvendigt for at få vedtaget aftalen og tydeliggør de områder, hvor man ikke kunne opnå enighed. Områderne omfatter panelets anvendelsesområde, køn og oprindelige folk og lokalsamfund.

Det lykkedes at få et bredt anvendelsesområde for panelet, idet panelet dækker sikker håndtering af kemikalier, affald og forebyggelse af forurening. Dog kunne man ikke opnå enighed om, at dette skulle adresseres for at beskytte menneskers sundhed og miljøet, hvorfor denne henvisning er sat i firkantet parentes.

Panelets funktioner bliver identificering af emner af relevans, udarbejdelse af vurderinger, tilvejebringelse af nyeste oplysninger, identifikation af huller i videnskabelig forskning, informationsdeling og kapacitetsopbygning i form af uddannelse og støtte til videnskabsfolk i ulandene.

Panelet har fået en opbygning og organisering i stil med biodiversitetspanelet. Det vil sige en plenarforsamling, der bliver panelets besluttende organ, bestående af repræsentanter fra FN's medlemslande og FN's observatør lande. Desuden deltager den Europæiske Union i form af REIO (Regional Economic Integration Organization) som observatør med udvidede beføjelser, således at EU kan deltage på lige fod med andre repræsentanter, dog uden mulighed for at blive medlem af panelets

bureau eller at stemme. I forhold til deltagelse af andre observatører, ud over dem, der allerede har observatørstatus i FN-systemet under plenarforsamlingen, blev dette begrænset, således at der skal opnås enighed om deres eventuelle deltagelse.

Panelet vil desuden bestå af et bureau og en ekspertkomite med mulighed for at oprette yderligere grupper/komiteer efter behov. Der var enighed om, at bureauet skulle bestå af to repræsentanter fra hver af de fem FN-regioner, men der kunne ikke opnås enighed om, hvor mange repræsentanter, der skulle sidde i ekspertkomiteen, hvorfor dette skal besluttet på første panelmøde.

Man arbejder ud fra at opnå enighed, når der skal tages beslutninger. Beslutninger af substantiel karakter skal altid tages ved, at der opnås enighed, mens der blev givet mulighed for en afstemning, hvis man ikke havde kunnet opnå enighed om proces-beslutninger. Denne praksis er den samme som under biodiversitetspanelet.

Sekretærfunktionen bliver varetaget af UNEP, og det skal på første plenarmøde besluttet, om dette kan gøres i samarbejde med WHO. Det skal desuden besluttet på det møde, hvor sekretariatet skal placeres. Der er kommet tilbud fra Schweiz (Genève) og Kenya (Nairobi) om at være værtsland for sekretariatet.

Panelet skal finansieres af frivillige bidrag, og en beskrivelse i detaljer af den finansielle mekanisme blev udskudt til panelets første plenarmøde.

Videre proces

Første plenarmøde skal afholdes inden for et år. Det er op til UNEP's direktør, Inger Andersen, at beslutte, hvor og hvornår dette møde skal afholdes.